A pszichológia BA szakon készítendő szakdolgozat követelményei

Tartalmi követelmények	
A szakdolgozat célja	A szakdolgozat a négy alapozó szakterületen (fejlődés-lélektani, általános lélektani, személyiség-lélektani, szociálpszichológiai) kutatási terepgyakorlatok keretében készített beszámolókból és egy kutatási választott téma alapos vizsgálatát bemutató tanulmányból álló *portfólió*. A szakdolgozat célja, hogy a hallgató bemutassa, miként tudja egy-egy kutatási téma vizsgálatában alkalmazni a pszichológia adott szakterületén megszerzett elméleti tudását és módszertani jártasságát.
A szakdolgozat összetétele	A portfólió a következő részekből tevődik össze: 1. *Teljes tanulmány*: a négy kutatási terepgyakorlat során vizsgált témák empirikus kutatásra (kísérlet, kérdőíves kutatás, megfigyelés stb.) vagy újraelemzésre, szimulációra, szövegbányászatra, esettanulmányra, metaanalízisre, módszertan fejlesztésre, indokolt esetben szisztematikus irodalomelemzésre épülő munkák, melyek a kutatási terepgyakorlat során nem feltétlenül zárulnak tanulmány megírásával. A Szakdolgozati szeminárium tárgy keretében ezek közül egyik esetben el kell készíteni az elvégzett kutatásból (esetleges kiegészítő vizsgálatokkal együtt, amennyiben szükséges) a teljes tanulmányt. A teljes tanulmány során megszerzett tapasztalattal kiegészül az eredeti szöveg, lehetőséget adva az önreflexióra. 2. A teljes tanulmányról készített *szöveges oktatói értékelés*. 3. *Kutatási terepgyakorlatok során készített beszámolók*: a további és legfeljebb három területen a kutatási terepgyakorlat keretében a kutatás elvégzéséről írott beszámoló készül. A kutatások elvégzése során megszerzett tapasztalat összefoglalása kiegészül az eredeti szövegekkel (ha van ilyen output), lehetőséget adva az önreflexióra. 4. *Önreflexió*: a saját szakmai fejlődéssel kapcsolatos önreflexió (1200–2000 szó terjedelemben), mely a tanulmányokhoz és az egyes munkákhoz kapcsolódó, illetve az egyes munkákat összekötő, átfogó önértékelést tartalmaz. Ennek célja, hogy a hallgató áttekintse saját szakmai fejlődését, erősségeit, fejlesztendő készségeit és esetleges gyengeségeit. A portfólió így lehetővé teszi a viselkedéselemzővé válás folyamatának nyomon követését és ehhez kapcsolódóan a hallgató reflexióinak rögzítését. Javasolt a 2. sz. Mellékletben megfogalmazottak alapján elkészíteni. 5. A teljes kutatást bemutató *prezentáció vázlata*: a prezentáció célja, hogy a hallgató a korábban megszületett eredményeinek összefoglalásában és szakmai kommunikációjában viselkedéselemzői rátermettségét megmutassa.
A szakdolgozat kötelező szerkezeti szövegegységei	
külső címoldal	Lásd. a *„Formai követelmények”* cím alatt (3. sz. Melléklet).

belső címoldal	A belső címoldalon, az oldal tetején az intézmény, a kar és a szak neve szerepel. Alatta a „Viselkedéselemzői portfólió” megnevezés. Az oldal alsó harmadában bal oldalt a készítő neve, jobb oldalon az összes kutatási terepgyakorlat és teljes kutatás témavezetőjének neve és beosztása. Az oldal alján, középen évszám (3. sz. Melléklet).
eredetiségnyilatkozat	A belső címoldalon követő oldal tartalmazza a hallgató eredeti aláírással ellátott, kötelező formátumú és tartalmú nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a munka saját szellemi terméke, illetve kollaboráció esetén részletezi annak résztvevőit és a résztvevők hozzájárulását a munkához. A nyilatkozat a http://www.ppk.elte.hu/tanulmanyi/tajekoztato/urlap honlapról tölthető le. A szakdolgozat elkészítése során be kell tartani a hivatkozások és idézések szabályait. A plágiummal gyanúsítható szakdolgozat szerzője ellen, a HKR és a vonatkozó intézeti szabályzatok alapján fegyelmi eljárás indítható.
tartalomjegyzék, oldalszámozás	A szakdolgozatot folyamatos oldalszámozással, egységes tartalomjegyzékkel kell benyújtani, mely utóbbi ugyanakkor önálló fejezetekként jelzi a legalább egy teljes tanulmányt és a kutatási terepgyakorlatok keretében elvégzett kutatásokkal kapcsolatos beszámolókat, a teljes tanulmány prezentációjának vázlatát (legfeljebb 8–10 diányi terjedelemben), valamint az ezekkel kapcsolatos tapasztalatokat, önreflexiót. A tartalomjegyzéket kiegészíti az ábrák, táblázatok listája.
a teljes tanulmány felépítése, fejezetei	*Előszó*: a problématerületbe való bevezetés, a vizsgálat átfogó célja, a kutatói motiváció röviden. *Elméleti bevezetés*: a vizsgált téma bemutatása, a vonatkozó elméletek, kutatások összefoglalása, értékelése, a vizsgálandó összefüggések konceptualizálása. *Célkitűzések, hipotézisek:* a munka céljainak pontos megfogalmazása, hipotézis-tesztelés esetén pedig az elméletileg megalapozott, empirikus próbán keresztül tesztelhető elvárások kimerítő leírása. *Módszer*: a kutatási lépések, különösen is a vizsgált személyek, az alkalmazott eszközök és az empirikus adatgyűjtés menetének bemutatása. A feldolgozott esetek számának (adatbázisának) alkalmasnak kell lenni a hipotézis választott módszerrel történő vizsgálatára. A módszer rész dokumentálja azt is, hogyan tett eleget a vizsgálat a kutatásetikai követelményeknek (pl. tájékoztatott beleegyezés, visszalépés lehetősége, titoktartás stb.) *Eredmények*: az empirikus adatoknak a felhasznált módszerhez igazodó kvantitatív (vagy kvalitatív) bemutatása, mely leíró elemzéssel indul (vizsgált személyek jellemzői, mért változók megoszlása) és hipotézis-tesztelés esetén a statisztikai (vagy más módszerrel történő) eredmények közlésével zárul. Ha az adatfeldolgozás nem triviális (pl. tartalomelemzés, skálakészítés, jelentős adattranszformáció), akkor azt külön alfejezetben kell ismertetni. *Megvitatás, következtetések*: az eredmények értelmezése, mely kitér a korábbi kutatásokkal való kapcsolatra, a vizsgálat által megválaszolt kérdésekre és felvetett új problémákra, illetve az elvégzett kutatás értékelése, erősségeinek és gyenge pontjainak bemutatása. Megírását az 1. sz. Melléklet segíti!

jegyzetek, hivatkozások	A szöveg közben valamennyi, nem a szerzőtől származó állításnál jelölni kell, kitől származik. Itt csak hivatkozni kell a forrásmunkákra (névvel és a publikáció évszámával), melynek pontos adatait az irodalomjegyzékben kell megadni.
irodalomjegyzék	A hivatkozásokat és az irodalomjegyzéket az aktuálisan érvényben levő APA közlési szabályai szerint kell elkészíteni (*www.apastyle.org*), ezt a mellékelt részletes útmutató is segíti. Az irodalomjegyzékben csak a törzsszövegben hivatkozott tanulmány szerepelhet.
Készítés és benyújtás	
Témaválasztás és -bejelentés	A terepgyakorlatok és a teljes kutatások témavezetői tanegységként témavezetést hirdetnek meg az aktuális kurzuskínálatban. A témák szakterületi bontásban kerülnek meghirdetésre, igazodva az intézetben folyó kutatásokhoz és a témavezetők kutatási témáihoz. A hallgató a tanegység meghirdetésekor tájékoztatást kap arról, hogy melyik témavezetőnél milyen témákban és milyen módszerekkel végezhető kutatói munka, ezek ismeretében választ témavezetőt.
Témavezető	Kurzusszerű keretek között végzett csoportos felkészítéssel, egyéni tutori munkával vagy ezeket integrálva irányítja a témavezető a terepgyakorlatokat és a teljes kutatást. Az ezzel kapcsolatos részletes követelményekről a félév elején tájékoztatja a hozzá jelentkező hallgatókat. A kutatási munka egyéni teljesítmény, együttműködésben végzett kutatás esetén elkülöníthetőnek kell lenni az önálló szakmai munkának.
Konzultáció	A kutatási terepgyakorlatok során készítendő beszámolók és a teljes tanulmány készítését a témavezetőkkel való rendszeres konzultáció, illetve rendszeres (hetenkénti) csoportos és egyéni megbeszélések segítik.
Benyújtás	A hallgatónak a szakdolgozatot elektronikusan kell feltöltenie az elektronikus tárolásra és kezelésre alkalmas elektronikus rendszerbe záróvizsgájának vizsgaidőszaka előtt. A szakdolgozat feltöltésének határideje: – az őszi félévben: január 2. – a tavaszi félévben: június 2.
Bírálat	
bíráló, a bírálat folyamata	A Szakdolgozati szeminárium során elkészített beszámolókat és tanulmányt a témavezetők, a prezentációt (a teljes tanulmány bemutatását és a szóban összefoglalt önreflexiót) a záróvizsga-bizottság értékeli. A teljes tanulmány elkészítése a Szakdolgozati szeminárium tárgy keretében történik. A témavezető a teljes tanulmány elkészülte után javaslatot tesz az értékelésre, továbbá szövegesen is értékeli azt, mely értékelést a hallgató legkésőbb a vizsgaidőszak első hetében megkap írásos formában az egyéni felkészülés jellegű tárgy keretében. Ezt a bírálatot a javasolt értékeléssel együtt csatolni kell a portfólióhoz. A Szakdolgozat értékelése a teljes kutatással, valamint a szóbeli záróvizsga első feleletével (műhelymunka bemutatása) szerzett jegyek egészre kerekített számtani átlaga. A záróvizsga végső jegye a szakterületi szigorlatokon és a szóbeli

	vizsga második feleletén (szakmai önreflexió összefoglalása) szerzett jegyek két tizedesig kalkulált és egészre kerekített számtani átlaga.
a teljes tanulmány bírálati szempontjai	– a választott téma, a dolgozat céljának indokoltsága; – a szakirodalmi háttér bemutatása, az elemzés–értelmezés–alkalmazás színvonala; – a vizsgált kérdés újszerűsége–megalapozottsága, a hipotézis(ek) szabatos megfogalmazása; – megfelelő kutatási módszer(ek), statisztikai hipotézisellenőrző eljárás(ok) választása, s azok alkalmazásának világos bemutatása; – az eredmények áttekinthető, statisztikai-módszertani és szakterületi szempontból is megalapozott bemutatása; – a saját eredmények elhelyezése a téma kutatásában, önreflexió a vizsgálat erősségeire, gyenge pontjaira.
szóbeli prezentáció	– a saját kutatás bemutatása, beillesztése a területen végzett kutatásokba, az idői, formai és tematikus kereteket figyelembe vevő, nyitott, konzisztensen érvelő és hatékony kommunikációval; – a teljes tanulmányról készült szöveges értékelés és a részmunkákkal kapcsolatos visszajelzések figyelembevételével önreflexió az elvégzett munkával kapcsolatosan.
OTDK keretében fődíjat vagy első díjat nyert pályamunka	Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián fődíjat vagy első díjat nyert pályamunka teljes kutatásként történő elfogadását minden esetben kérvényezni kell a szakgazdánál. A szakgazda engedélyezheti, hogy az I. helyezett pályamunka külön bírálat nélkül, jeles minősítéssel elfogadásra kerüljön, azonban a pályamunkát készítő hallgatónak prezentálnia, védenie kell a munkát, továbbá önreflexiót is kell gyakorolnia. Több szerző esetén a hallgatónak nyilatkoznia kell a szerzőségről. A szakdolgozatnak ebben az esetben is meg kell felelnie az előírt formai követelményeknek, azzal a feltétellel, hogy itt szerepeljen a témavezető és intézetvezető által aláírt engedély.
Formai követelmények	
Terjedelem	A szakdolgozat terjedelme a következőképpen elvárt: teljes tanulmány esetén minimum 4000 maximum 8000 szó, a kutatási terepgyakorlatok során készült beszámoló minimum 800 maximum 4000 szó beszámolónként, önreflexió esetén minimum 1200 maximum 2000 szó a prezentáció vázlata, irodalomjegyzék, ábrák és táblázatok, valamint mellékletek nélkül.
Betűtípus, betűméret, sortáv	Times New Roman, 12-es betűnagyság, szimpla sortávolság.
Margók	Valamennyi margó esetében 2,5 cm.
Nyelv	A szakdolgozat nyelve magyar (vagy a témavezetővel egyeztetve angol nyelv is lehet).
Elektronikus feltöltés	A hallgatónak a szakdolgozatot elektronikusan kell feltöltenie az elektronikus tárolásra és kezelésre alkalmas elektronikus rendszerbe záróvizsgájának vizsgaidőszaka előtt. A külső címoldal tetején az intézmény, a kar, és a szak neve szerepel. Alatta a „Szakdolgozat” megnevezés. Az oldal alsó harmadában bal oldalt a készítő neve. Az oldal alján, középen évszám (3. sz. Melléklet).

1. sz. Melléklet

Pszichológia BA (viselkedéselemző) szakdolgozat Részletes követelmények, segítség a teljes tanulmány elkészítéshez

Az elméleti bevezetésről részletesebben

A témára vonatkozó elméleti összefoglalót fontos kiegészíteni a kutató által vizsgált kérdés bemutatásával és a vizsgált jelenség konceptulizálásával. A cél a vizsgált területen folytatott elmélyült, a korábbi eredményeket értékelő, saját szakmai álláspontot kialakító szakirodalmi tájékozódás bemutatása, a vizsgált kérdés érvényének elméleti alátámasztása. A szakirodalmi összefoglaló fókuszában a szakdolgozat által feldolgozott saját téma áll, ennek fényében kell bemutatásra kerülnie a vonatkozó szakirodalomnak. Általában az elméleti bevezetés az általánosabb elméleti kiindulópontok és fogalmi tisztázás fokozatosan szűkít magára a vizsgált jelenségre

A hipotézisekről részletesebben

A hipotézis tartalmazza a kutató elképzelését a kutatási kérdésben szereplő változókra, azok kapcsolatára vonatkozóan, hozzájárul a vizsgált jelenség alaposabb megismeréséhez. A hipotézis származhat a gyakorlat tapasztalataiból, ill. elméleti tételek kritikai értékeléséből. A szakszerű hipotézisalkotás következménye: a magyarázó erő, a világos, egyértelmű, tömör ítélet formájában történő megfogalmazás, az igazolhatóság (elvethetőség), a módszertani megvalósíthatóság. Hipotézis-tesztelés esetén a hipotézisek lehetnek egymással összefüggőek, akár hierarchikusan szervezettek is.

A módszerekről részletesebben

A módszer leírása a vizsgálati terv megvalósításának részletes dokumentációja, amely „használati útmutatóként” szolgál nemcsak a vizsgálat reprodukálásához vagy későbbi továbbfejlesztéséhez, hanem a kapott eredmények kritikai elemzéséhez is. Az áttekinthetőség érdekében javasolt a következő alfejezetekre osztani: Kísérleti/vizsgálati személyek; Mérőeszközök (skálák, berendezés, ingeranyag), Eljárás. Ezek mellett a tipikus alfejezetek mellett más fejezetcímek is előfordulhatnak.

Kísérleti/vizsgálati személyek

A vizsgálat populációjának, a vizsgálati/megfigyelési egységnek a meghatározását és jellemzését (átlagéletkor, életkori tartomány, nemek aránya és minden más, a konkrét vizsgálat szempontjából fontos paraméter) foglalja magába. Ismerteti a mintaválasztás módját és kritériumait. A választott empirikus módszer sajátosságainak, a vizsgált hipotézisek és alkalmazott statisztikai eljárások minimum követelményeinek megfelelő számú résztvevő adatait javasolt a műhelymunkához (akár más műhelymunkásokkal, oktatókkal, kutatókkal együttműködve) összegyűjteni. A hipotézistesztelés értékéből levon, ha felvett minta nagysága nem elégséges a megfogalmazott hipotézisek ellenőrzéséhez.

Mérőeszközök (skálák, berendezések, ingeranyag)

A használt mérőeszközök, berendezés, ingeranyagok részletes leírását tartalmazza. A speciális berendezéshez nem kötött mérőeszközök (pl. teszt, attitűdskála) esetén az elkészítésére vonatkozó szakirodalmi hivatkozást kell feltüntetni annak érdekében, hogy az olvasó ugyanezt a tesztet, skálát be tudja szerezni. A kereskedelmi forgalomban lévő berendezésnél a gyártó cég nevét és a modell típusszámát kell megadni (pl. számítógépes programok). Az ingeranyagok esetén ezek paramétereit javasolt megadni (pl. a vetített filmrészletek vagy ingeranyagként szolgáló zenék paraméterei).

Azokat a teszteket, kérdőíveket, melyek esetén a forrás megjelölhető (pl. szerzői joghoz kapcsolódik) nem kell külön csatolni a mellékletben, elegendő a forrás megjelölése. Csak abban az esetben szükséges a mellékletben a teljes tesztet, kérdőívet bemutatni, amennyiben nem ismert a

forrása. A külön rendelésre készült eszközről részletes leírást kell adni, illetve bonyolult eszköz esetén rajzot vagy fényképet ajánlatos mellékelni. Az exponált ingeranyagot (pl. képeket) is javasolt a mellékletben csatolni.

Eljárás

A résztvevőknek adott instrukciókat és/vagy ingerfeltételeket és a regisztrált reakciókat és az adatok rögzítésének mikéntjét tartalmazza. Jól követhető és takarékos lírása annak, hogy hogyan zajlott le a kísérlet/vizsgálat. Kérdőíves vizsgálat esetén az alkalmazott módszer megbízhatóságát és érvényességét is itt kell bemutatni.

Kvalitatív kutatás (pl. fókuszcsoportos vizsgálat, mélyinterjú) esetén az eljárás menetének részletes bemutatása során le kell írni pontosan az adatnyerés módját (milyen projektív technikákkal, vizuális ingerekkel, történetalkotási, narratívum-elemzési technikákkal, szimbólumokkal, fantáziaképekkel stb. dolgozott a kutató). Amennyiben lehetséges, ezek csatolandók a mellékletekhez.

Statisztikai módszerek

Itt az adatok elemzésének módja (számítógépes adatfeldolgozás esetén a használt statisztikai program neve és verziószáma, statisztikai próbák) kerül bemutatásra hipotézisenként. Amennyiben az adatfeldolgozás módja nem triviális (pl. tartalomelemzés; a mért adatokból új változók képzése), azt is itt szükséges leírni. Nem kell ismertetni a statisztikai próba képletét, a statisztikai nullhipotézist, de szükséges indokolni a próba megválasztását. Az egyes vizsgálati személyek személyes adatait nem adjuk meg!

Az eredmények bemutatásáról részletesebben

A statisztikai feldolgozás eredményeinek ismertetését a leíró statisztikával kell kezdeni (pl. átlag, szórás) majd ezután következnek a hipotézisellenőrző statisztikai próbák. A szövegben megadott (pl. „…tehát a mezőfüggők csoportja lassabban tájékozódott a környezetben, mint a mezőfüggetlenek csoportja.”) vagy ábrán, táblázatban ábrázolt eredmények mellett a hipotézist ellenőrző statisztikai próba értékét, szabadságfokát, a kritériumként használt valószínűségi szintet is fel kell tüntetni (pl. $t=2,2$; szabadságfok 42; $p<0,05$ vagy: $t(42)=2,2$; $p<0,05$). A nem szignifikáns eredményeket ugyanúgy riportáljuk, mint a szignifikáns eredményeket. A statisztikai próbák megválasztását itt már nem kell újra indokolni. Az eredeti statisztikai output-kat (pl. SPSS korrelációs táblázatokat) sem a törzsszövegben, sem pedig a mellékletben nem kell bemutatni.

A fontosabb eredményeket grafikusan kell ábrázolni vagy táblázatos formában kell bemutatni. Ez esetben az ábra/tábla címében szerepelnie kell, hogy milyen adatok kerülnek bemutatásra. Az ábrákat, illetve a táblázatokat azok megjelenési sorrendjében sorszámozni kell (a szövegben ez alapján utalunk rá), ha több van, akkor jó ezeket összefoglalóan egy tábla, ábrajegyzékbe foglalni a dolgozat tartalomjegyzéke után.

A dolgozat ezen fejezete kizárólag az adatok és eredmények ismertetését, bemutatását szolgálja részben számszerű, részben szöveges formában. Értelmezésükre nem itt, hanem a Megvitatás, következtetések fejezetben kerül sor.

A megvitatásról, következtetésekről részletesebben

A megvitatás célja értelmezni és értékelni a kapott eredményeket, úgy, hogy elsődleges hangsúlyt kapjon a vizsgálat feltételezése és eredménye közti kapcsolat. Javasolt egy az eredményeket összegző állítással kezdeni, amit követ az eredmények értelmezése a kutatási eredmények integrálása az elméleti bevezetőben is hivatkozott korábbi kutatásokba, elméleti-szemléleti keretbe.

Itt kerül sor a vizsgálat erősségeinek, gyenge pontjainak tárgyalására is. Azokat a jellemző hibákat kell csupán tárgyalni, amelyek a kapott eredményeket jelentősen befolyásolták. Kerülni kell a módszertani hiba következményeként való magyarázatukat, hacsak ez valóban nem indokolt.

A hivatkozásokról és az irodalomjegyzékről részletesebben (az APA aktuálisan érvényes közlési szabályaiból kiindulva)

Szakirodalmi hivatkozások esetében a szöveg közben vagy a szerző vezetékneve után zárójelben a megjelenés évszámát vagy zárójelben a szerző vezetéknevét és vesszővel elválasztva a megjelenés évszámát, illetve a forrás pontos részének idézése esetén az oldalszám(ok)at kell feltüntetni. Azonos szerző(k), ugyanabban az évben született több tanulmányát az évszám után írt a, b, c jelekkel kell megkülönböztetni mind a szövegben, mind az irodalomjegyzékben. Külön figyelmet érdemel a bibliográfiai adatoknak a szövegben, illetőleg az irodalomjegyzékben való egyeztetése. Minden a szövegben előforduló hivatkozásnak megtalálhatónak kell lennie az irodalomjegyzékben, amely ezeken túl nem tartalmazhat más hivatkozásokat.

Társszerzőség esetén a szövegközi hivatkozásnál két szerző esetében minden szerző vezetéknevét ki kell írni, például: *(Sekuler és Blake, 2000).* Ha kettőnél több szerzős műre hivatkozunk, akkor csak az első szerzőre kell név szerint hivatkozni, például:*(Atkinson és mtsai, 1995)*. Természetesen a bibliográfiában 20 szerző vagy annál kevesebb esetén valamennyi szerző nevét fel kell sorolni a forrásmunka által megadott sorrendben.

Azokban az esetekben, amikor a szövegközi hivatkozás egyszerre több forrásmunkára vonatkozik, érdemes a hivatkozott műveket a megjelenés éve vagy az első szerzők vezetékneve alapján sorrendbe állítani és pontosvesszővel elválasztani [pl. „Számos kiváló összefoglaló munka jelent meg a témában magyarul is: *(Norman és Nielsen, 1912; Loósz és Katona, 1904; Kovács, 1917)*.

Ha ugyanazon szerző több tanulmányára hivatkozunk összefoglalóan, a megjelenési évszámokat egymástól vesszővel elválasztva kell megadni: *„Egyes kutatók (Malter, 1987, 1989, 1996) szerint…."*

Amennyiben több, azonos vezetéknevű szerzőt hivatkozunk, úgy a keresztneveik kezdőbetűit is ki kell írni, például: *(E. Johnson, 2001; L. Johnson, 1998)*

Szó szerinti idézetnél, ha az idézet hossza rövidebb mint 40 szó kötelező az idézőjel használata, és a szövegben, amikor az idézett szerző nevénél és a mű megjelenési évszámánál meg kell adni az idézett szöveg oldalszámát is. Például: *„A hat hónapos csecsemők szopási sebessége megnő, ha az egymást követő hangok bármely nyelvben két különböző fonémához tartoznak ..." (Atkinson és mtsai, 1995, 261. old).* Ha a szerző neve a szöveg részét képzi, akkor az évszámot közvetlenül a neve után zárójelben kell feltüntetni, de az oldalszámot csak az idézett szöveg után. Például: *Atkinson és mtsai szerint (1995) „A hat hónapos csecsemők szopási sebessége megnő, ha az egymást követő hangok bármely nyelvben két különböző fonémához tartoznak ..." (261. old).*

Hosszú, azaz 40 szavas vagy azt meghaladó idézetek esetén az idézett szöveget mint szabadon álló szövegtömböt kell kezelni, idézőjelek használata nélkül. Az idézett szöveget új sorban kell kezdeni, a teljes idézett szöveget a bal margótól 1,27 cm-es, vagyis az új bekezdés első sorának behúzásával azonos behúzással. Ha több bekezdést is tartalmaz az idézett szöveg, akkor az idézetre vonatkozott behúzástól számítotott további 1,27 cm-el kell behúzni az új bekezdés első sorát. Az idézett szövegen bellül is dupla sorköz használandó. A szerző nevével, az évszámal és az oldalszámmal ugyan úgy kell eljárni mint rövidebb idézetek esetén.

Közvetett hivatkozás esetén (csak abban az esetben, ha elérhetetlen az a mű, cikk, könyv, stb., amire a dolgozatíró hivatkozik, és csak utalást olvasott rá egy másik szerzőnél) a szöveg közben a forrás szerző adatai után zárójelben oda kell írni, hogy mely szerző művében található az idézett vélekedés (idézi X, ebben az évben.) Például: *„Liberman (1982, idézi Moore, 1997) elmélete szerint ..."*. Ilyenkor a legelegánsabb, ha az irodalomjegyzékben mindkét mű adatai pontosan, külön

tételként szerepelnek, és az idézett mű után zárójelben feltüntetjük, kinek a tanulmányában található meg. Pl.:

Liberman, A. M. (1982). On finding that speech is special. *American Psychologist, 37,* 148–167. (idézi Moore, 1997)

Moore, B. C. J. (1997). *An Introduction to the Psychology of Hearing.* Academic Press, San Diego.

Elfogadható azonban az is, ha a közvetett hivatkozásnál az irodalomjegyzékben csak a forrásműként szereplő munka jelenik meg (a fenti példában Moore könyve).

A közvetett hivatkozás formája a fentiektől kissé eltérhet, ha az olvasott szerzőnél nem található meg a pontos hivatkozás: ekkor a szövegben zárójelben az ismertetett szerző a neve után nem tüntetünk fel évszámot: „Liberman (idézi Moore, 1997) elmélete ...". Ilyenkor hátul, az irodalomjegyzékben természetesen csak a kutató által olvasott szerző (példánkban Moore) szerepel.

Az irodalomjegyzékben az első 20 szerzőig az összes bibliográfiai adatot pontosan meg kell adni. Amennyiben több mint 20 szerzője van a hivatkozott forrásnak, úgy az első 19 szerző után három ponttal jelöljük a kihagyott szerzőket, és utána már csak az utolsó szerzőt tüntetjük fel. Az irodalomjegyzékben szereplő forrásmunkák felsorolása az első szerzők neve szerinti szoros ábécé sorrendben történik. Ha ugyanazon szerző több munkája is szerepel irodalomjegyzékünkben, azokat kronológiai sorrendben kell ismertetni. Ugyanazon szerző azonos évben megjelent munkáinak adatai a szövegközi hivatkozásnál használt, a megjelenés évével folyamatosan egybeírt a, b, c, stb. jelölés alfabetikus sorrendjében jelenjenek meg.

A magyar nyelvű hivatkozásnál nincs, az idegen nyelvű hivatkozásoknál van vessző a vezetéknév után. A tudományos fokozatokat (pl. Dr., PhD) nem jelöljük sem a szövegközi hivatkozásoknál, sem pedig az irodalomjegyzékben.

Az írott művek lelőhelyét dőlt betűvel kell írni: lelőhelynek a könyv, illetve a folyóirat címe számít. Elhangzott előadásnál nincs „lelőhely".

Amennyiben feltüntetjük a hivatkozott forrás doi számát, azt internetes hivatkozás formájában kell tennünk.

- **Folyóiratcikkek esetében:**

A szerző(k) vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűi (megjelenés éve). A cikk címe. *A folyóirat címe, kötetszám (füzetszám)*, az idézett cikk oldalszáma tól–ig. Pl.:

Compton, W. C., Smith, M. L., Cornish, K. A. és Qualls, D. L. (1996). Factor Structure of Mental Health Measures. *Journal of Personality and Social Psychology, 71*(2), 406–413. https://doi.org/10.1037//0022-3514.71.2.406

- **Könyvek esetében:**

A szerző(k) vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűi. (megjelenés éve). *A könyv címe*. Kiadó. DOI (ha elérhető) Pl.:

Endler, N. S., Magnusson, D. (1976a). *Interactional psychology and personality*. Hemisphere.

- **Tanulmánygyűjtemények esetén:**

Von Bertalanffy, L. (1952). Theoretical models in biology and psychology. In Krech, D., Klein, G. S. (eds) *Theoretical models and personality theory*. 155–170. Duke University Press.

- **Online hivatkozások esetén:**

Online DOI számmal rendelkező folyóiratok

A szerző(k) vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűi (megjelenés éve). A cikk címe. *A folyóirat címe, kötetszám (füzetszám),* oldalszám. DOI.

Online DOI számmal nem rendelkező folyóiratok

A szerző(k) vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűi (megjelenés éve). A cikk címe. *A folyóirat címe.* Letöltve év hónap nap, teljes URL

Mead, G. H. (1913). *The Social Self.* letöltve: 2008 március 9, http://psychclassics.yorku.ca/Mead/socialself.htm

Online dokumentumok

A szerző(k) vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűi (megjelenés éve, hónap nap). A *weboldal címe*. Webhely neve. teljes URL. Ha a szerző nem megtalálható, akkor a weboldal címével kell kezdeni.

- **Konferencia-, egyetemi előadások esetén:**

A szerző(k) vezetékneve és keresztnevének kezdőbetűi (az előadás megtartásának éve, hónap nap). *Közlés címe* [közlés típusa, pl. szimpóziumi beszéd]. A kongresszus vagy rendezvény pontos neve, helye.

2. sz. Melléklet

Szempontok a pszichológia BA szakon készítendő portfólió önreflexiójához

- A szakdolgozó bemutatja a portfólióban szereplő egyes munkákat tekintve, hogy milyen készségei, képességei fejlődtek a *munkafolyamat* során; beazonosítja erősségeit és fejlesztendő területeit
- A viselkedéselemző végzettség KKK-ban megfogalmazott követelményeihez és a saját elképzeléseihez viszonyítva a szakdolgozó értelmezi a BA képzés elvégzésének és a portfólió elkészítésének szerepét. Részletezi, hogy:
    - milyen célokat tűzött ki maga elé a képzés megkezdésekor, ezek mennyiben változtak, mennyire sikerült ezeket elérni
    - a portfólióban szereplő munkák elkészítése hogyan segítette a viselkedéselemző szerepkörhöz kapcsolódó elvárásoknak való megfelelést
- A szakdolgozó megfogalmazza az egyes munkák elkészítése során felmerülő szakmai kérdések, amelyek komolyabb dilemmát vagy kihívást jelentettek

Pszichológia BA szakdolgozati portfólió önértékelési komponenséhez segédlét

A viselkedéselemzőként elvárt kompetenciák összefoglalása a Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK) alapján.

A viselkedéselemző:

***b)* képességei**

- Képes értelmezni a pszichológiai jelenségeket, és ismeri a pszichológia tudományának történelmi beágyazottságát.
- Képes az ok-okozati összefüggések meglátására, logikus gondolkodásra, összefoglaló elemzések elkészítésére.
- Képes az emberi viselkedés differenciált észlelésére és a helyzetek hatékony felismerésére.
- Képes szakember irányítása mellett egyszerűbb tesztek felvételére és kiértékelésére.
- Képes alkalmazni a modern prezentációs eszközöket és önálló prezentációt tartani a különböző szakspecifikus területeken.
- Képes értelmezni, hogy melyek azok a feladatok, amelyeket szakmai kompetenciájával lefed, és ezt a hatáskört nem lépi át.

***c)* attitűdje**

- Képes a kooperatív együttműködésre, csoportos feladatok megoldására.
- Érzékenységet és érdeklődést mutat a pszichológiai jelenségek és problémák meglátására.
- Rendelkezik hatékony kommunikációs és problémamegoldó készséggel.
- Emberi kapcsolataiban etikus és humánus viselkedés jellemzi.
- Rendelkezik ismeretei alkalmazása során empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással.
- Rendelkezik egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel, sikerorientáltsággal.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

***d)* autonómiája és felelőssége**

- Rendelkezik a másokkal való szakmai és szakmaközi együttműködés képességével.
- Rendelkezik a szakmai önképzés képességével, valamint a folyamatos személyiségfejlődés és fejlesztés igényével.
- Rendelkezik a kezdeményezés, az önálló és közösségi döntéshozatal képességeivel.

- Rendelkezik egyéni és közösségi felelősségtudattal, felelősségvállalással.
- Felelősséget vállal az elvégzett munkáiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Tudatosan képviseli a közösségszervezés módszereit, ismereteit, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal a rábízott csoportok, közösségek fejlesztési tevékenységei területén.
- Tudatosan és felelősen képviseli, hogy végzettségével nem lépi át saját kompetenciájának határait, és ezen kívül eső feladatot nem vállal.

3. sz. Melléklet

A pszichológia BA szakon készítendő szakdolgozat borítója és belső címlapja

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR
PSZICHOLÓGIA SZAK

SZAKDOLGOZAT

<Vezetéknév Keresztnév>

<évszám>

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR
PSZICHOLÓGIA SZAK

VISELKEDÉSELEMZŐI PORTFÓLIÓ

<Vezetéknév Keresztnév>

Témavezetők:
<Vezetéknév Keresztnév>
<beosztás>
<Vezetéknév Keresztnév>
<beosztás>
<Vezetéknév Keresztnév>
<beosztás>
<Vezetéknév Keresztnév>
<beosztás>

Budapest, <évszám>